שנים עשר [א] פתחה שמונה שלשה עשר [ב] פתחה שבעה שאין פתח בטועה פחות משבעה ולא יתר על שבעה עשר אמר ליה רב אדא בר אהבה [ג] לרבה למה לי כולי האי תימני שבעה ותשתרי אמר ליה לתקונה לידי נדה ופתחה קאמרינן: תנו רבנן כל הטועות זבות מביאות קרבן ואינו נאכל חוץ מפתחה שבעה ופתחה שמונה שמביאות קרבן ונאכל אטו כל הטועות זבות ותו יום אחד ושני ימים בת איתויי קרבן היא אלא כל זבות הטועות מביאות קרבן ואינו נאכל חוץ מפתחה שבעה ופתחה שמונה שמביאות קרבן ונאכל:

מתני' אין בנגעים פחות משבוע אחד ולא יתר על שלשה שבועות:

גמ' פחות משבוע [ד] נגעי אדם ולא יתר על שלשה שבועות נגעי בתים אמר רב פפא צדקתך כהררי אל אלו נגעי אדם משפטיך תהום רבה אלו נגעי בתים [ה] פשטיה דקרא במאי כתיב אמר רב יהודה אלמלא צדקתך כהררי אל מי יוכל לעמוד לפני משפטיך תהום רבה רבה אמר צדקתך כהררי אל מפני שמשפטיך תהום רבה במאי קמיפלגי בדר' אלעזר ור' יוסי ברבי חנינא דאיתמר רבי אלעזר אמר כובש רבי יוסי בר' חנינא אמר נושא רבה כרבי אלעזר ורב יהודה כרבי יוסי ברבי חנינא:

מתני' אין פוחתין מארבעה חדשים המעוברים בשנה ולא נראה יתר על שמונה [ו] שתי הלחם אין נאכלין פחות משנים ולא יתר על שלשה לחם הפנים אין נאכל פחות מט' ולא יתר על אחד עשר אין קטן נימול פחות מח' ולא יתר על שנים עשר:

גמ' מאי לא נראה יתר על שמונה אמר רב הונא לא נראה לחכמים לעבר יתר על שמונה מאי שנא תשעה דלא אם כן קדים

שנים עשר פתחה שמונה. דלאמר שישנה שמונה נקיים ילתה מן הספק ממה נפשך אפילו תאמר שנים הראשונים סוף זיבה היו הרי כלו לה ז) ממנין האחרון י"ח ימים וילאו ימי נדות חוב ותחילת נדה היא אבל יום שמיני עצמו ספק הוא דיש לומר ז) שנים מן הי"ב היו סוף זיבה והעשרה שבעה מהן לנדות והשלשה לזוב והויא זבה וח' נקיים ישנה ושמיני זה שראתה בו עדיין מן האחד עשר הוא ואינה תחילת נדה שאין בין סוף נדה לתחילת נדה פחות מי"א יום (א) דכלו הי"ב ימים ממנין האחרון או שמא תחילת נדה היא ח) שיום ראשון של שנים עשר תחילת נדה היה ולסוף שבעה כלו להם ימי נדות והתחילו בשמיני ימי זיבה וליום שנים עשר הלכו להם מימי זוב חמשה נמצא שיכלו להם ימי זוב לסוף ששה ולסוף ששה ט) כלו ימי נדה חוב והרי ישנה י) [שבעה] נקיים לזיבה ושמיני זה תחילת נדה הוא והייתי ספק וקלקול גדול שלא תחזור לפתח נדתה עד לאחר י"ז יום דהדלא והויא לה טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי ואיני יודעת אם בימי נדה ואם בימי זיבה ואם תפסוק לאחר ראיית שמיני זה שבעה ימים ותראה ותרצה לשמור יום כנגד יום נחמיר עליה ונאמר שמא יום שראתה בו סוף זיבה היה ועכשיו תחילת נדה הוא או אם תראה ג' ותרצה למנות ארבעה ימים יא) נחמיר עליה ונאמר שמא אותו יום שמיני שראתה בו תחילת נדה היה ועכשיו בימי זוב היא וזבה היא וכן נספק זה היא לעולם עד שתשב שבעה יב) נקיים: **שלשה עשר פתחה שבעה.** (ב) ב' יג) (ימים) קמאי מספקינן לסוף זיבה פשו להו י"א וז' נקיים הרי י"ח: **שאין פתח בטועה פחות משבעה.** שאפילו ראתה ארבעה עשר אינה חוזרת לפתחה בפחות מז' נקיים דממה נפשך זבה היא וכל זמן שלא ישבה ז' נקיים לא תלא מידי זיבה: **א"ל רב אדא וכו'.** רב אדא טעי וסבר דכל הנך י"ז וט"ו למשרייה לגברא קאמרי: **נדה ופתחה.** שתדע מאימת תמנה ימי נדה שאם תראה שלשה או ארבעה ימים לא תמנה אלא שלשה והם ואילך יהיו לה ימי זוב שאם תראה יג) אחרים תהא שומרת יום: **כל הטועות זבות.** לקמן יד) מפיך לה ומפרש אלא כל זבות הטועות כלומר כל הנך דאיכא בהנך דלעיל דמלינן לספוקינן בזבות כגון כולהו בר מיום אחד טמא ושני ימים טמא דבליר מתלתא יומי טמא ליכא לספוקה בזבה: **מביאות קרבן.** לסוף שבעה נקיים שתי תורים אחד לחטאת ואחד לעולה כדין זבה דשמא זבות היו: **ואינו נאכל.** החטאת אינה נאכלת דשמא לא ימי זיבה היו וחטאת זו חולין ומליקתה נבילה דחולין מלוקין אינן אלא נבילה והעולה קריבה על תנאי אם זבה היא תהא לחובתה ואם לאו תהא לנדבה אבל חטאת נדבה ליכא: **חוץ מפתחה ז' ופתחה ח' שמביאות קרבן ונאכל.** דממה נפשך כיון דראתה י"ב רצופין זבות ניניהו לאו נמי אמרת שני קמאי לסוף זיבה אפ"ה הויא טו) תחלת נדות וזיבה ממנין האחרון דהא פשו להו י' ימים ז' לנדות וג' לזוב וכ"ש אי קמאי הוו תחלת נדות או ג' מינייהו סוף זיבה ממה נפשך זבות הן דליכא למימר ג' טו) ימים מהנך זיבה הוו וזבה היא וליכא למימר לאו זבה היא דד' יומי קמאי מסוף זבות ותו לא הויא זבה ממנין האחרון: **אטו כל הטועות זבות.** והא חששא בעלמא הוא ולאו ודאי זבות ניניהו: **אלא כל זבות הטועות.** דמשמע כל שיש לספקו בזוב מחמת טעותו דהיינו משלשה ימים טמא ראיתי ואילך: **מתני' אין.** טוהר בנגעים בפחות משבוע אחד להסגר: **גמ' נגעי אדם.** יש בהם בשבוע אחד כדכתיב בפרשה (ויקרא יג): **נגעי בתים.** שלש שבועות כדתניא בתורת כהנים (ג) ושב הכהן ובא הכהן (שם יד) זו היא שיבה זו היא ביאה מה ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע אף שיבה כו' ומנין שאם עמד הנגע בעיניו בזה ובזה בשבוע ראשון ושניה מנין שחולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע והיינו שבוע שלישי ת"ל ובא הכהן ואם בא יבא הכהן מה מלינו וכו': **אלו נגעי אדם.** שנגררין בשבוע אחד אם לטהר אם ליחלט ולדקה גדולה היא זו: **אלמלא לדקתך כו'.** כדמפרש לקמן: **במאי קמיפלגי [וכו'] רבי אלעזר אמר כובש.** הקב"ה ז) כובש ומסתיר עונות תחת מחילת כסא הכבוד כדי שיכריעו הזכיות: **נושא.** נושא ומגביה כף העונות למעלה כדי שיכריעו הזכיות: **רבה כר' אלעזר.** והכי קאמר לדקתך כהררי אל שאתה מלדיקנו במה שאתה כובש ומסתיר משפטיך דהיינו עונות בתהום רבה: **ורב יהודה כר' יוסי [בר"ח].** והכי קאמר אלמלא לדקתך כהררי אל שאתה עושה לנו לדקה שאתה מגביה עונות מי יוכל לעמוד מפני משפטיך שיהו מכריעין עד תהום רבה: **מתני' אין פוחתין מארבעה חדשים מעוברין.** של שלשים יום בשנה ועולא מפרש טעמא בגמ' [ט.]: **פחות משנים.** ליום שני לאפייתן: **ולא יותר על שלש.** ליום שלש לאפייתן נאכלין ותו לא. יז) חל יום טוב של עלרת להיות באחד בשבת נאפות בערב שבת שאין אפייתן דוחה לא שבת ולא י"ט ונאכלות בי"ט לאחר תנופתן דהיינו ליום שלישי וכשחל עלרת באחד משאר ימי השבת נאפות ערב י"ט ונאכלות בי"ט שהוא שני לאפייתן: **לחם הפנים כו'.** כילד נאפין בערב שבת ונאכלין לשבת האחרת שהוא יום תשיעי לאפייתן חלו שני ימים טובים של ראש השנה להיות חמישי בשבת וששי בשבת נאפה לחם הפנים ברביעי בשבת ונסדר בשבת ונאכל בשבת שניה שהוא אחד עשר לאפייתו: **קטן.** נימול לשנים עשר כילד נולד בין השמשות של ערב שבת דשמא תשיעי הוא דבין השמשות ספק יום ספק לילה ואם יום הוא נמלא שבת יום יח) תשעה ומילה שלא בזמנה אינה דוחה לא שבת ולא יו"ט ואם חלו שני ימים טובים של ר"ה אחר אותו שבת אינו נימול עד יום שלישי שהוא שנים עשר ללידתו: **גמ' לא נראה לחכמים לעבר יותר על שמונה כו'.** ורישא דמתניתין דקתני אין פוחתין מד' חדשים מעוברין דלא עבדינן חסירין יותר על שמונה אבל שמונה עבדינן ולא מפרש השתא ועולא מפרש לה לקמן ורב הונא אית ליה דעולא: **דאם כן.** דעבדינן תשעה מלאים קדים אתי סיהרא חדתא תלתא יומא קודם ר"ה שבין מולד תשרי זה למולד תשרי הבא ד' ימים ות' שעות ותתע"ו חלקים ואם מולד תשרי זה בתחילת ליל שבת נמלא מולד תשרי הבא בשמונה שעות ליום ארבע בשבת וכשאנו מסדרין החדשים אחד מלא ואחד חסר נקבע ראש השנה ביום המולד שסדר תולדות הלבנה אחד מלא ואחד חסר [illegible] שבעה מלאים נדחה ראש השנה יום אחד לאחר המולד ואם שמונה מלאים נדחה שני ימים ואם תשעה מלאים נדחה שלשה ימים:

קדים

ולא יתר על ג' שבועות. נגעי בתים דומינן דלא ידעינן אם נטהרו לגמרי עד שלשה שבועות כגון שאם עמד כראשון ובשני וחלץ וקולה וטח ונתן לו שבוע אחר שאם חזר טעון נתילה ואם לא חזר טהור אבל אדם לעולם בשני שבועות ידעינן דיניו דאם עמד בשבוע שני טהור מיד ובפחות (משבעה) [ט] ימים אין לידע טהרתו דאין הסגר פחות משבעה:

משפטיך תהום רבה. נגעי בתים שיכולין לבא לידי איחור של שלש שבועות:

מאי

מסורת הש"ס

א) [ערכין כב: וש"נ חולין ו. וש"נ], ב) ר"ה יח., ג) מנחות ק: פסחים מו., ד) מנחות ק: פסחים מו., ה) שבת קלז., ו) ולא שמא תחילת נדה יהא וכלו הי"א ימים ממנין האחרון שאם ראשון של י"ד תחלת נדה היה לסוף נ"ק, ז) וכ"ה רש"ש, ח) [שבעה יעב"ץ], ט) נ"ל אחר נ"ק, י) נ"ל פריך לה ומתרץ אלא כל כו' רש"ק, כ) [תורת פרשה ז], ל) עי' ר"ה יח. גרש"י ועיין נ"ק, מ) נ"ל משבעה.

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שנים עשר וכו' פחות מי"א יום או שמא תחילת נדה היא דכלו שנים עשר ימים ממנין האחרון ה' ימים של י"א שבין נדה לנדה שאם ראשון של שנים עשר תחילת נדה היה ולבסוף וכו' ואם בימי זיבה אם תפסוק לאחר ראיית יום זה שבעה ימים וכו' שמא אותו יום שראתה בו כו' שבעה עשר נקיים כצ"ל ותיבת שמיני נמחק: (ב) ד"ה שלשה עשר פתחה שבעה דשני יומא קמאי:

◆

מוסף רש"י

ולא יתר על אחד עשר. חלו שני ימים טובים של ראש השנה כו', ואי קשיא י"ב ניהוי, דהא אין נאכלות עד מוצאי שבת, דאותו שבת הוי יום הכפורים, הא לא קשיא, דלפנין אכילת קדשים לילה הולך אחר היום שעבר, כדאמר בלאותו ולא בנו (פג.) הילכך מיקרי י"א (מנחות ק.).

◆

שיטה מקובצת

א) עשר יום טמא ראיתי פתחה: ב) עשר יום טמא ראיתי פתחה: ג) לרבה שם כתוב לרבא עכ"ה נ"א לרב: ד) נגעי אדם. גליון פ"ה יש מהם בשבוע אחד ור"י פי' דבשבוע אחת נחלטים דבימי הסגירו אינו טמא דכתיב לא יסגירנו כי טמא הוא הא בימי הסגירו טהור הוא: ה) שתי הלחם כו'. האי תנא סבר דאין התנור מקדש דאל"כ יהיו נפסלות בלינה ותימה דסתם משנה במעילה בפרק חטאת העוף ס"ל דתנור מקדש דתנן התם קרסו בתנור הוכשרו כו' ובלינה וצ"ע א) תוס': ו) מנין האחרון לה' ימים: ז) לומר שמא שנים: ח) היא נ"א דמן הי"ב יום הוי ה' ממנין האחרון שיום כו': ט) ישבה שבעה נקיים: י) ימים והם נחמיר: יא) שבעה עשר נקיים: יב) חיבת ימים ל"ש: יג) תראה אחר תהא שומרת יום כנגד יום הס"ד: יד) לקמן מפיך ומתרץ לה כל: טו) הויא זבה מבנין האחרון: טז) מהנך ימים בימי זיבה הוו זבה: יז) כיצד חל: יח) יום תשיעי ומילה:

א) עי' מנחות דף לה ע"ב [illegible]

◆

עין משפט נר מצוה

ח א מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הלכה כ:

ט ב מיי' פ"ח מהל' מחוסרי כפרה הל' ו: [ופ"ו מהלכות פסולי המוקדשין הל' ין]:

י ג מיי' פי"ח מהלכות טומאת לרעת הלכה י:

יא ד מיי' שם פט"ו הלכה כ:

יב ה מיי' פ"ח מהל' קדוש החדש הל' ה:

יג ו מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הלכה ח ט:

יד ז מיי' שם פ"ה הלכה י:

טו ח מיי' פ"א מהל' מילה הל' יג טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף ח:

◆

תורה אור השלם

ו. צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶךָ תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ:

תהלים לו ז

◆

רבינו גרשום

[י"ב ימים טמא ראיתי. או הויא זבה גמורה לאכול קרבנה דתרי קמאי חשבינן סוף זיבה וד' דנדה וג' זבה השתא הויא זבה גמורה: פתחה שמונה. דהכי פשו מימי זיבה. וכ"ש באומרת י"ג טמא ראיתי דהויא זבה גמורה דבין קודם ז' ימי נדה ובין לאחר ז' ימי נדה איכא לשוויה זבה גמורה והויא פתחה ז'. דכך מצרפת לד' ימי נדה ד' ימים מהני בתראי י"א פשו להו ז' והיינו דקאמר שאין פתח בטועה פחות מז' כו' שאחר שתפסוק הללו ז' ימים תחזור לפתח נדתה ודאי. שאם תראה יום אחד מונה ששה והוא והויא טהורה ודאי כדכתיב שבעת ימים תהיה בנדתה ולא יותר: תימני שבעה נקיים ותישתרי לבעלה. כמה נפשך דאפילו זבה גמורה הויא לא צריכה אלא ז' נקיים ותו לא דכתיב ואם טהרה מזובה]: לתקונה [לידי] נדה ופתחה קא אמרינן. כלומר כולי האי דאמרינן הוא כדי לתקונה שתחזור לפתח נדתה ודאי שלא תהא צריכה [למנות] בימי נדתה אלא (ששה והוא או ה') [חמשה או ארבעה והם] אפילו ראתה ששה שתהא מונה אחד והם ותיטהר. ושתדע מתי היא זבה שחייבת קרבן: כל הטועות זבות. כל אשה שראתה דם ואינה יודעת אם בימי נדה אם בימי זבה הרי היא בחזקת זבה דאזלינן לחומרא ומשיב התלמוד כל הטועות זבות בתמיה [והיכי מצי אמר זבות גמורות] והלא אינן אלא ספק זבות [גמורות] ספק נדות: ותו יום אחד טמא ראיתי שני ימים טמא ראיתי בת איתויי קרבן היא והלא אינן ספק אלא או ספק נדות או ספק שומרת יום דלאו בת קרבן היא עד דראתה ג' ימים וקא מעיילא חולין לעזרה: אלא אימא כל הזבות הטועות. [כלומר מג' ימים טמא ראיתי ואילך דספק זבה גמורה הויא ספק נדה מביאות קרבן משום ספק זיבה]: ואינו נאכל [illegible]

[illegible]